

Eva Biaudet sv m.fl.

Skriftligt spörsmål om förbud av användning av amalgam som tandvårdsmaterial i Finland

Till riksdagens talman

Finland är det enda nordiska land som inte har förbjudit användningen av amalgam inom tandvården, trots att det finns omfattande forskningsresultat som bevisar att amalgam är ett ohälsosamt tandvårdsmaterial. Amalgam innehåller 50 % kvicksilver, som är den giftigaste tungmetallen och som man skall undvika ha kroppskontakt med, och som är skadligt för miljön. Trots det, används samma giftiga tungmetall inom tandvården i form av amalgamfyllningar. Världshälsoorganisationen (WHO) framhåller att amalgamfyllningar är den största källan till kvicksilverexponering för människor.

I tandamalgam är kvicksilvret mycket hårt bundet och som ett tandfyllnadsmaterial fungerar det bra för de flesta. Amalgamet nöts dock bort i samma takt som våra tänder nöts ned och en viss mängd kvicksilver kan tas upp av kroppen. Kvicksilvret kan frigöras ur amalgamfyllningen framförallt vid borrar. Kvicksilverånga tas upp genom slemhinnor och luktnerver i mun och näsa, varifrån det sprids till hjärnan. Amalgamfyllningar avger kvicksilverånga som frigörs både då man tuggar och när man borstar tänderna. När kvicksilvret läcker ut i kroppen sprids det via blodet. Den svenske forskaren och tandläkaren Magnus Nylander beskriver processen i boken *Fri från amalgam* (sid. 234, 2003): "Kvicksilver som oxiderar till tvåvärdiga kvicksilverjoner kan reduceras tillbaka till elementär form, för att sedan återigen kunna oxidera... Därmed kan samma kvicksilveratom utöva gifteffekter flera gånger på olika ställen i kroppen." En speciellt utsatt riskgrupp är foster till mödrar med amalgamfyllning. Flera forskare har starka misstankar om att kvicksilverexponering har ett samband med utvecklingsstörning såsom MBD (Minimal Brain Dysfunction), Damp/ADHD, och autism.

Hälsoproblemen visar sig ofta först när kvicksilvret i kroppen uppnått höga halter, och när de egna utrensningsorganen inte längre orkar fungera optimalt. Välkända symptom, enligt såväl Tandvårdsskadeförbundet som Amalgamskadefonden i Sverige, är yrsel, trötthet, led- och muskelsmär, nervstörningar, mag-tarmstörningar, men även reumatiska sjukdomar, MS, ALS, fibromyalgi, multipel skleros, psoriasis, depression m.m. kan ha ett samband med kvicksilverförgiftning från amalgam.

Även i Finland har det gjorts forskning kring amalgamets hälsorisker. På 1980-talet skrev forskarna Taskinen, Kinnunen och Riihimäki en forskningsrapport om att exponeringen av kvicksilverånga kan bli mycket hög under en konventionell amalgamborttagning, vilket utsätter patienten för en stor hälsorisk. Detta forskningsresultat verkar inte ha påverkat tandläkarkåren, efter-

Skriftligt spørgsmål SS 23/2016 rd

som en stor del av de verksamma tandläkarna i Finland inte har tagit detta i beaktande, utan fortsatt utföra torrborrning i gamla amalgamfyllningar, vilket följaktligen utsätter tandvårdspatienter för hälsofara.

All forskning och kunskap kring amalgamets ohälsosamhet borde uppmärksammas för att kunna undvika lidande och sjukdom hos befolkningen. Många människor i Finland har amalgamfyllningar som kan påverka det allmänna hälsotillståndet. Alla personer som har amalgamfyllningar är inte fullt upplysta om att det innehåller kvicksilver som kan påverka hälsan, och som därför inte alltid förstår roten till sin ohälsa.

Norge och Danmark förbjöd amalgam 2008, Sverige år 2009. Detta innebär att det är förbjudet att använda tandfyllningsmaterialet amalgam inom den vanliga tandvården och att det är ett totalförbud för användning av amalgam på barn och ungdomar. Det finns dock ett tidsbegränsat undantag. Till och med den 31 december 2016 är det vid tandvårdsmottagningar inom sjukhustandvården eller motsvarande tillåtet att använda dentalt amalgam om det finns särskilda medicinska skäl och tandläkaren bedömer att andra behandlingsmetoder inte ger ett tillräckligt bra resultat.

Finland undertecknade den 15 oktober 2013 Minamatakonventionen: ett löfte om att minska användandet av kvicksilver för att minska miljöutsläpp. Detta är ett mycket starkt argument till att även sluta med amalgam som tandvårdsmaterial. Som det är nu försvinner en stor del av kvicksilvret från amalgamfyllningar i både jorden och luften då avlidna människor begravas eller kremas. Vi vill härmed uppmana Finlands politiker att omgående uppta på agendan att förbjuda användningen av amalgam som tandvårdsmaterial i Finland.

Med hänvisning till 27 § i riksdagens arbetsordning ställer vi följande spørgsmål till den minister som saken gäller:

Vad har regeringen tänkt vidta för åtgärder för att förbjuda användningen av amalgam som tandvårdsmaterial i Finland?

Helsingfors 9.2.2016

Eva Biaudet sv
Satu Hassi gröna